Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 166. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 30, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 30-го СЕРПНЯ 1996 р. Ч. 166. РІК CIII.

УРЯД НАКАЗАВ ЗАМОРОЗИТИ ЦІНИ

Київ. — Щоб уникнути різкого збільшення інфляції у зв'язку з введенням гривні 2-го вересня, Уряд побоїшв заморозити на один місяць ціни на всі товари і послуги.

Національний Банк України, намагаючись переконати людей, що грошова реформа не зачепить їхніх заощаджень, заявив, що гривня залишиться стабільною і прив'язаною до чужоземних валют.

Голова НБУ Віктор Ющенко сказав на пресконференції, що вартість гривні зросте від 1.76 дол. в перші дні до 1.73 дол і більше, оскільки, за його словами, є добрі показники дальшого зросту нової грошової одиниці.

В. Ющенко, виступаючи на кількох телевізійних програмах, роз'яснював людям зміну валюти і закликав їх не купувати долярі. Українські громадяни мають недовір'я до грошових реформ, які у совєтські часи означали для них тільки втрату грошей.

Найбільший ефект гривня матиме, очевидно, на ціни, що за п'ять років інфляції перетворилися на довгі ряди цифр з п'ятьма і більше нулями.

Як відомо, обидві валюти вживатимуться в готівкових розрахунках до 16-го вересня, коли карбованець повністю вилучать з обігу. Покищо курс карбованця зберігається на рівні 176,100 за один доляр — так як і місяць тому. Однак перед самим оголошенням указу про грошову реформу він упав в деяких регіонах України до рекордово низької позначки — 250,000 за доляр.

В червні і липні місячна інфляція була на рівні 0.1 відсотка, але урядові передбачають, що в серпні вона зросте до п'ятьох відсотків у зв'язку з підвищенням цін за електроенергію і природний газ.

В. Ющенко попередив, що інфляція може бути ще вищою — 10 відсотків, якщо люди почнуть панікувати і викуповувати товари у зв'язку з грошовою реформою.

Щоб не дозволити державним і приватним підприємствам диктувати свої ціни в той час, як люди обмінюватимуть валюту, Уряд наказав заморозити ціни на місяць. Крім того, ті банки і кіоски, які занижуватимуть карбованець понад 193,000 за один доляр, будуть закриті.

Один зі західних дипломатів був вражений тим, як багато часу Уряд вирішив присвятити поясненню людям грошової реформи. За його словами, влада усвідомила те, що повинна переконати населення, бо інакше почнеться паніка.

І покищо Уряд досягає своєї мети. Біля пунктів обміну карбованців на долярі черг немає.

Наступного місяця Україна має домовитися з Міжнародним валютним фондом про стабілізаційний фонд 1.5 блн. дол. на підтримку гривні. За словами В. Ющенка, цей фонд дозволить прив'язати нову грошову одиницю України до якоїсь з чужоземних валют.

Президентові України Л. Кучмі вручено диплом УВУ

Мюнхен (УВУ). — Напередодні п'ятої річниці незалежності України в головній викладовій залі Українського Вільного Університету відбулася урочиста церемонія-промоція, на якій було вручено Диплом почесного доктора УВУ в ділянці права Президентові України Леонідові Кучмі. Він двічі особисто відвідував УВУ: і як прем'єр-міністер, і як Президент України, мав зустрічі з керівництвом Університету, виступав перед професорським складом та слухачами УВУ, українською громадою Мюнхену. Тому не випадково в докторському дипломі відзначено, що Леонід Кучма є одним із найвизначніших приятелів Університету.

Laudatio при врученні почесного докторату УВУ виголосив проректор проф. д-р Зиновій Соколюк.

Ректор УВУ проф. д-р Мирослав Лабунька вручив диплом амбасадорові України в Німеччині Юрієві Костенку, який мав для цього спеціальне уповноваження Президента. Амбасадор передав ректорові УВУ президентське звернення Леоніда Кучми до української діяспори у світі.

СВІТ ЗАНЕПОКОЄНИЙ СТАНОМ ЗДОРОВ'Я ІВАНА ПАВЛА II

Варшава. — Польський журнал „Впрост" пише, що тепер у Ватикані панує атмосфера, яка дуже нагадує останні роки понтифікату Папи Павла YI, котрий вмер у 1978 році. Журнал навіть стверджує, нібито польські священики з Римської курії намагаються завчасно повернутися до Польщі на більш надійні місця, щоб їх не застала зненацька зміна влади у Ватикані.

Такі настрої виникають у зв'язку з не дуже добрим здоров'ям Івана Павла II. Лікарі продовжують запевнювати, що Папа, якому 19-го травня виповнилося 76 років, житиме, незважаючи на свої хвороби, довго і в 2000 році зможе взяти участь у запляннованій історичній зустрічі представників трьох головних релігій — християнської, юдаїзму та ісляму — на горі Синай.

Все ж у Ватикані не виключають можливости погіршення стану здоров'я Папи. Саме тому ще в лютому секретар Колегії кардиналів, аргентинський Архиєпископ Хорхе Марія Мегія подав документ, в якому викладено правила вибрання наступника Папи не тільки у випадку його смерти, але й у випадку рішення про добровільний відхід з посту. Як відомо, подібне вперше трапилося 700 років тому, 13-го грудня 1294 року, коли Папа Селестин V, обурений інтригами ватиканського двору, залишив папський престіл.

Журналісти довідалися, що Папа Іван Павло II нібито письмово вже згодився відійти, якщо відповідна медична комісія потвердить, що його здоров'я не дозволить успішно виконувати католицьку місію. Тепер, як свідчить журнал „Впрост", Папа терпить від порушення координації рухів і від забудькуватости.

Спеціялісти в питаннях Ватикану годяться в одному: наступний понтифік має бути набагато молодший. Може статися, що його вибиратимуть лише на декілька років, а не на все життя.

Тим часом Іван Павло II активно працює. Його сьогоднішня ціль — подолати антагонізм у взаєминах між католиками і протестантами. Задля цього недавно він здійснив подорож до Німеччини. Кажуть, що напередодні цієї візити на столі в нього лежав уже готовий до підпису документ про скасування звинувачення на адресу Мартіна Лютера. Це скасування мало збігтися зі 450-ою річницею з дня смерти великого реформатора Церкви. Однак за декілька днів до поїздки у Німеччину у Ватикані побувала делеґація німецьких католицьких єпископів, які вмовили Папу не підписувати цього документу.

Ралф Надер також претендує на Білий Дім

Ню Йорк. — Збільшується кількість кандидатів у президенти ЗСА: „Партія зелених" висунула на цей пост свого представника, 62-річного Ралфа Надера, відомого в Америці активіста руху в обороні прав споживачів.

Виступаючи під білозеленим в квіточку прапором своєї партії, він скритикував політичні сили, які борються за зниження податків корпорацій, і відзначив, що дві партії ЗСА — Республіканська і Демократична — стали „занадто подібними".

„Настав час, коли країна повинна мати політичну альтернативу — потужний прогресивний рух, який захищатиме споживачів і трудящих від ненаситних корпорацій", — заявив „борець за права рядових американців".

Іншою темою його виступу на з'їзді „зелених" став заклик до американської молоді більш активно включитися у політичну боротьбу.

Не дивлячись на те, що Надер не має шансів перемогти у виборах, його ім'я занесено у списки для голосування в десятках стейтів. Надер, за його словами, використовує своє висунення кандидатом у президенти, щоб „прискорити процес створення нової політичної сили".

ОЖИВАЮТЬ УКРАЇНСЬКІ МОРСЬКІ ТРАДИЦІЇ

Вашінгтон, (Р. Л. Х.) — Сімдесят років тому, 1926 року, українські пластуни організували курінь „Чорноморці" для „плекання військово-морської традиції Чорного моря" (це — за Енциклопедією Українознавства).

Цього року два кораблі Військово-морських сил України пливуть з Чорного моря до Атлантичної бази американської „нейві" у Норфолку, Вірджінія, на спільні навчання.

З офісу військового аташе України у Вашінгтоні повідомили, що участь у навчаннях „Осінні союзники-2" братимуть фреґат „Гетьман Сагайдачний" і десантний корабель „Костянтин Ольшанський", з екіпажем майже 300 моряків і морської піхоти. У вихідні дні, 14-го і 15-го вересня, ці кораблі у причалі американської бази у Норфолку будуть відкриті для відвідувачів, і в амбасаді надіються, що українська громада прибуде зустріти новітніх чорноморців на справжніх військових кораблях України.

Такі ікони української історії, як генерал УПА Роман Шухевич-Чупринка і пластовий діяч Яро Гладкий, творили пластовий курінь „Чорноморці" далеко від Чорного моря, на „лівому березі" тодішньої Польщі, в Галичині. Після Другої світової війни курінь був відновлений ще дальше — у таборах переселенців у Німеччині, а вже десятки років пластуни „плекають військово-морську традицію Чорного моря" за океаном, у ЗСА. Тепер, п'ять років після того, як на світ прийшла справжня українська „нейві", її представники приливають до Вірджінії, де перші поселенці з українських земель приплили ще 1607 року.

ЗАГОСТРИЛИСЯ ІЗРАЇЛЬСЬКО-ПАЛЕСТИНСЬКІ СТОСУНКИ

Єрусалим, Ізраїль. — Невдовзі після того, як керівник палестинської автономії Ясір Арафат закликав до акцій громадського протесту проти політики ізраїльського прем'єр-міністра Беньяміна Нетаняґу, озброєний палестинець обстріляв ізраїльський автобус поблизу жидівського поселення Неве-Даніел, поранивши п'ятьох осіб.

Підставою для заклику Я. Арафата „переходити до більш активних дій" стала інтенсивна розбудова жидівських поселень. На думку палестинського лідера, Ізраїль розпочав війну проти палестинців, тому у відповідь треба проголосити страйк і провести загальну демонстрацію протесту.

На цей раз Я. Арафат виступив з дуже гострою критикою політичного курсу ізраїльського уряду, дізнавшись про плани будівництва ще 900 мешканевих комплексів у поселенні Кіріят-Сефер. Крім того, палестинці дуже занепокоєні відмовою Б. Нетаняґу від зустрічі з Я. Арафатом і зволікан-

(Закінчення на стор. 4)

МИРОТВОРЧІ ОПЕРАЦІЇ ООН ВИГІДНІ ДЛЯ УКРАЇНИ

Київ. — Виступаючи на пресконференції, присвяченій трьохліттю участи України в операціях ООН з підримання миру, представник Міністерства Оборони сказав, що Україні дуже вигідні миротворчі операції під егідою цієї міжнародної організації, повідомила 28-го серпня УНІАР.

Начальник відділу зв'язків з ООН Управління зовнішніх зв'язків Генерального штабу Збройних сил України полковник Володимир Рибіцький зазначив, що миротворча співпраця України з ООН сприяє міжнародному авторитетові країни, приносить додаткові валютні фонди до бюджету і підвищує авторитет військової служби.

Як відомо, Україна почала брати участь у миротворчих операціях ООН з липня 1993 року і з того часу 7,000 українських вояків пройшли цю міжнародну школу військової підготови.

За словами В. Рибіцького, географія миротворчих операцій з участю України постійно збільшується. У даний момент в Сараєво, Східній Словенії і Анголі перебуває 1,100 українських вояків. Є військові спостерігачі України і в Таджикистані, де точиться громадянська війна.

Він також повідомив, що до бюджету держави завдяки участі в миротворчих операціях надійшло на сьогодні біля 41 млн. дол. За словами В. Рибіцького, за кожного військовика, незалежно від ранґи, ООН платить країні-учасниці по 1,100 дол. місячно. Крім того, військовики-миротворці отримують місячні грошові винагороди. Наприклад, рядовий вояк дістає 500 дол., сержант — 510 дол., офіцер — від 800 до 860 дол., командир підрозділу — від 900 до 980 дол.

Військовикам, що стали інвалідами в результаті служби в миротворчих батальйонах, ООН виплачує компенсацію: інвалідам I групи — 65,000 дол., інвалідам II групи — 55,000 дол. та інвалідам III групи — 40,000. Родини загиблих дістають по 105,000 дол. компенсації.

В. Рибіцький висловив жаль з приводу того, що в різних країнах світу за три роки загинуло 16 українських вояків, а 51 військовик дістав поранення. Він підкреслив, що комплектування українських миротворчих батальйонів здійснюється виключно на добровільних засадах.

Полковник також покритикував відсталу правну базу, яка регулює участь українських вояків в миротворчих операціях. Згідно з нею, тільки український парлямент може послати бійців на миротворчу місію. В. Рибіцький вважає, що рішення про участь військовиків в операціях ООН з надання гуманітарної допомоги, будівництва переправ, мостів тощо має ухвалювати Президент України, а рішення про участь у збройних операціях — Верховна Рада.

В. Рибіцький закликав створити Національний підготовчий військовий центр.

Почнеться українсько-чужоземне виробництво комбайнів

Київ. — На підкріплення неодноразових заяв про захист українського виробника, Уряд постановив створити спільне українсько-чужоземне виробництво зернозбиральних комбайнів, перший випуск яких плянується вже наступного року, повідомила 28-го серпня УНІАР.

Згідно з постановою, комбайни вироблятимуться на території України з максимальним використанням вітчизняних можливостей. Упродовж перших чотирьох років частка українських комплектуючих частин буде доведена до 80 відсотків. Вузли і агрегати буде уніфіковано з уже існуючими комбайнами „Славутич".

Як відомо, раніше цього місяця прем'єр-міністер Павло Лазаренко, під час своєї поїздки по південних областях України з метою ознайомлення зі збиранням урожаю побоїшся обмежити імпорт чужоземних комбайнів і організувати спільні українсько-чужоземні підприємства, які зайнялися б виробництвом українських комбайнів.

Заяву цю прем'єр зробив після того, як в українській пресі набула розголосу справа продажу Україні понад 1,000 комбайнів американської компанії „Джан Дір". Ці комбайни не тільки потребують високоякісних пального і мастил, але й спеціяльних запасних частин, яких, звичайно, в Україні немає. Крім того, ця торговельна акція завдала значного удару українським виробникам, які за значно менші гроші могли б випустити на ниви України більшу кількість комбайнів „Славутич".

У постанові Уряду щодо спільного виробництва комбайнів передбачено також їх митний захист і економічне стимулювання виробників, повідомив Кабінет Міністрів.

У рамках даного розпорядження, крім комбайнів, плянується випуск іншої сільсько-господарської техніки.

ПОЧАТОК ЗАЙНЯТЬ ШКОЛИ В ПАССЕЙКУ

Пассейк, Н. Дж. — Навчання усіх кляс місцевої Школи Українознавства почнеться 7-го вересня о год. 9-ій ранку Службою Божою у церкви св. Миколая.

ІНФОРМАТИВНЕ ВІЧЕ УМ

Ню Йорк. — Український музей влаштовує інформативне віче, на якому мова йтиме про новий будинок Українського музею. Відбудуться показ плянів проєкту перебудови та зустріч із архітектором Юрієм Савицьким. Віче відбудеться 22-го вересня ц. р. у великій залі УНДому, 140 Друга аве. в Ню Йорку; початок о год. 2-ій після полудня. За додатковими інформаціями слід телефонувати до музею (212)

В Україні
(З інформацій УНІАР)

НАГОРОДЖЕНО ВІЙСЬКОВИКІВ

КИЇВ. — Президент Леонід Кучма як Головнокомандувач Збройних сил України видав з нагоди 5-ої річниці незалежности указ про нагородження великої групи військовиків державними нагородами та іменною вогнепальною зброєю, повідомила 28-го серпня УНІАР. Зокрема, міністер оборони за дорученням Президента вручив орден III ступеня „За мужність" командирові зенітно-ракетної бриґади протиповітряної оборони України полковникові Олександрові Молчанову. За визначні досягнення у військовій справі Почесної відзнаки Президента України удостоєно начальника зв'язку ЗС і заступника начальника Генерального штабу генерал-лейтенанта Валентина Самойленка та начальника штабу і першого заступника командувача Військово-повітряними силами генерал-лейтенанта Віктора Ляшенка. За значний особистий внесок у розвиток військової науки присвоєно звання „Заслужений діяч науки і техніки України" завідувачеві катедри Одеського Інституту Сухопутних Військ, професору і доктору технічних наук Сергієві Барсукову. Від імені Президента міністер оборони побажав усім нагородженим дальших успіхів у їхньому служінні Батьківщині.

О. МОРОЗ ПОПРОЩАВСЯ З АМБАСАДОРОМ ФІНЛЯНДІЇ

КИЇВ. — Голова Верховної Ради Олександер Мороз прийняв амбасадора Фінляндії в Україні у зв'язку із закінченням його дипломатичної місії і від'їздом до Гельсінкі, повідомила 20-го серпня УНІАР. Відзначивши великий внесок амбасадора в зміцнення українсько-фінляндських відносин, О. Мороз сказав, що за останні три роки економічні контакти між двома країнами пожвавилися вдвічі і досягли 10 млн. дол. на рік. Однак обидві сторони визнають, що такий рівень економічної співпраці їх не задовольняє. В липні Київ відвідала делеґація Фінляндії, тоді сторони й домовилися активізувати співпрацю і, зокрема, відновити рейси летунської компанії „Фінейр" в Україну.

І. КУРАС ОБГОВОРЮВАВ ГУМАНІТАРНІ ПИТАННЯ З НІМЕЦЬКОЮ ДЕЛЕҐАЦІЄЮ

КИЇВ. — Питання освіти, культури, а також облаштування депортованих німців, які повертаються в Україну, обговорено на зустрічі віцепрем'єр-міністра України Івана Кураса з делеґацією підкомісії з питань зовнішньої культурної політики, що входить в комісію зовнішніх відносин Німеччини. У розмові також ішлося і про впорядкування цвинтарів військовиків обох країн, що загинули під час Другої світової війни. Німецька делеґація висловила сподівання, що її візита до Києва сприятиме поглибленню взаємовідносин України і Німеччини в гуманітарній сфері. На зустрічі був також амбасадор Німеччини в Україні Еберґард Гайкен.

УКРАЇНСЬКИЙ СПІКЕР „КВАЛІФІКУЄТЬСЯ" НА СЕНАТОРА ЗСА

КИЇВ. — Сенатор-республіканець зі ЗСА Ричард Лугар під час зустрічі з головою Верховної Ради України Олександром Морозом, яка відбулася у рамках його офіційної візити до Києва, назвав спікера українського парляменту „парляментаристом світового маштабу", повідомила 28-го серпня УНІАР. „Ви могли б працювати і в Сенаті ЗСА", — сказав Р. Лугар голові Соціялістичної Партії України О. Морозові. Сенатор особливо відзначив „головну виняткову ролю голови Верховної Ради України в ухваленні Конституції". Обидва урядові торкнулися між іншим питання поширення НАТО і погодилися, що цю проблему треба вирішувати обережно і продумано.

У СВІТІ

ЩОНАЙМЕНШЕ ДЕВ'ЯТЬ осіб стали жертвами тайфуну „Нікі", який налетів на китайський острів Хайнань. У містах Цюньчжун, Ліншуй і Тунші за кілька годин випало понад 220 міліметрів опадів. Усього від стихійної біди постраждало понад 230,000 осіб. На острові зруйновано понад 5,000 будинків, дороги, телекомунікаційні мережі. Затоплені або повністю знищені посіви зернових культур на площі 12, 9 тис. гектарів.

ПОЛІЦІЯ ФРАНЦІЇ звільнила 50 африканців, які були замкнені в церкві св. Бернарда у Парижі та голодували на знак протесту проти видворення імігрантів з Африки. Президент Франції Жак Шірак заявив, що він буде далі провадити строгу політику Франції відносно нелегального наїзду тут імігрантів з убогих країн, хоч голодовий страйк у Парижі викликав обурення певної частини французів проти таких строгих законів.

В АМЕРИЦІ

БАРБАРА ДЖУЕЛЛ, мати Ришарда Джуела, якого підозрюють у здійсненні терористичного акту під час Олімпіяди в Атланті, провела прес-конференцію. За її словами, репортери зробили життя її сина нестерпним. Адвокати Джуела мають намір оскаржити через суд ряд засобів масової інформації, які висвітлювали справу „охоронця Джуела". Ще тоді, коли його тільки підозрювали, про нього говорилося як про можливого злочинця. Охоронець парку в Атланті Ришард Джуел відразу після вибуху був названий героєм, який врятував багатьох людей, а ще через день — тим, кого підозрюють у здійсненні вибуху.

У СТЕЙТІ ВЕРМОНТ на залізничному переїзді поблизу місцевости Роксберрі пасажирський поїзд наїхав на вантажний автомобіль і зійшов із рейок. П'ять осіб поранено.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Нечувані успіхи української науки

У "Свободі" з 14-го серпня надруковано інформацію про працю американців та інших чужинців в Українському Науково-технологічному Центрі (УНТЦ).

Йдеться про дуже важливе явище не лише в історії української науки, але й світової. УНТЦ створено в Києві в жовтні 1993 року. Це міжурядова організація, фінансована Україною, Канадою, ЗСА і Швецією. Мета організації — унеможливити поширення технологій, спрямованих на виробництво зброї масового знищення. При цьому мається на увазі досягнути цієї мети, допомагаючи українським науковцям знайти своє місце в мирних галузях. Фактично йдеться про процес конверсії в українській науці.

Такі центри міжнародного пляну діють у багатьох країнах світу. УНТЦ серед них — наймолодший за віком, але він уже встиг здивувати світ незвичайним успіхом українських науковців. За словами виконавчого директора центру Остапа Гавалешка з Канади, конкурс проєктів, представлених українськими науковцями, "перевершив усі сподівання". Із 63 проєктів прийнято 37, тобто 60 відсотків. Такого успіху ніколи не траплялося ні в аналогічному центрі в Москві, ні в інших країнах. Досі, якщо в конкурсі перемагало 10-15 відсотків проєктів, то це вважалося великим успіхом. Українські ж науковці побили цей рекорд і то дуже переконливо, незважаючи на те, що за останні п'ять років, через економічну кризу й занедбання науки, з України виїхали тисячі першорядних спеціялістів. Тільки за один 1995 рік НАН України втратила 600 науковців.

За словами того ж таки О.Гавалешка, "нечуваний успіх українських науковців" є результатом того, що проєкти мали "виключно високий рівень якости". Найвищу оцінку дістав проєкт Інституту ядерних досліджень. Дуже успішні проєкти представили харківські наукові центри, Київський Інститут ім.Патона та інші. В останніх двох конкурсах Конструкторське бюро "Південне"з Дніпропетровського отримало сім грантів і тепер воно вважається одним з найкращих у світі. На думку деяких фахівців, створені ним ракети за якістю перевершують навіть американські. На другому місці за числом отриманих грантів є Харківський фізико-технічний інститут. Він отримав чотири гранти. Інститут електрозварки ім. Патона також дістав чотири гранти. Отримали гранти й інші наукові центри, а також університети України, у яких працюють фахівці світового рівня.

Ясна річ, такий успіх не міг лишитися поза увагою науковців інших країн. І вже Японія та Европейський Союз виявили бажання вкладати гроші в діяльність УНТЦ. Науковці згаданих країн переконалися, що Україна має надзвичайно високий науковий потенціял і вважають, що коли його підтримати, то це принесе користь не лише Україні, але й усьому світові.

Угода, укладена в 1993 році, передбачає, що право інтелектуальної власности залишається за Україною, а країни-спонзори мають першочергове право на придбання її в Україні. Всі дослідження контролюються українською стороною, а проєкти проходять перевірку в Комітеті державних таємниць і інших державних установах.

На кожний проєкт виділяється 250,000 дол. стартового капіталу. Якщо він не матиме успіху, то та ж група науковців представляє інший проєкт. Треба сподіватися, що УНТЦ зверне увагу й на досягнення української медицини та інших галузей.

Щоправда, поява валюти, як завжди, викликала заздрощі і боротьбу: залишки комуністичної бюрократії від науки вже скеровують численних ревізорів і вимагають закрити центр, під приводом, нібито відбувається "вимивання" кращих умів. Та вже сьогодні видно, що діяльність УНТЦ не "вимиє", а допоможе Україні зберегти фахівців міжнародного рівня, створити найкращі центри, де працюватимуть найталановитіші люди. Науковці зможуть створити нову економіку, розвивати науку, підтримувати нові фундаментальні дослідження.

Петро Стешук

ПРОТИРАКЕТНІ СОНЯШНИКИ

Недавньою редакційною статтею (з 15-го червня) „Свобода" ствердила, що без'ядерна Україна — це добре, краще, ніж ядерна. Таку точку зору легко зрозуміти, то — наша, українська точка зору, спонукана нашим довірливим і сантиментальним національним характером. Втім, якщо навіть розглядати справу у дійсному геополітичному контексті, то у тоді ідеальна відповідь залишається та сама: без атомової зброї світові легше дихалося б.

На жаль, тепер дбають не про ідеали, а про щось цілком протилежне: поволі, але весь час більшає кількість держав, що мають атомову зброю, і також тих, що хочуть її мати. Самозрозуміло, що ніхто з них, або майже ніхто, не має наміру негайно застосувати її. Однак вона є найефективнішим чинником стримування чужої агресії і також дуже впливовим політичним чинником, який у сучасній геополітиці нерідко важить навіть більше, ніж чинник економічний. Експерти досить переконливо ілюструють цю тезу порівнянням: виготовивши власну атомову зброю, Китай відразу набув політичної сили і ваги, хоч економічно ще довго залишався відсталою країною. Або порівняймо Італію та Великобританію. Перша в економіці в дечому навіть випереджує другу, однак Італія не має ядерних ракет, і тому її вплив у світі значно менший, ніж вплив Англії.

Соняшники — це чудово. Було б дуже гарно, якби ними зацвіла вся плянета. Навіть поза тим, що з них виходить смачна олія.Просто нехай би цвіли собі — як окраса Божої землі, як ліричний образ незабутньої батьківщини наших дідів та прадідів. Іноді, мандруючи чужими краями, зненацька побачиш квітучого соняха — і так млосно тьохне в грудях серце!

Але от — Шмаров засіяв ціле поле, а наші серця чомусь мовчать, не озиваються. На тому самому полі стояли стратегічні ядерні ракети, успадковані незалежною Україною від московської імперії. Чи ж не була нагода сказати світові приблизно так: ми — мирний народ, ми — розважливий, надійний народ, але ми — покищо бідний, економічно нерозвинутий народ, тому першим завданням є вивести країну зі злиднів, утвердити її політично, а вже тоді подбаємо про без'ядерний статус.

Пусте — махати кулаками після бою. Та все ж годі позбутися досади, що українські державні провідники так поквапливо відмовилися від ядерної зброї, не порадившись при цьому ні зі своєю спільнотою, ні з мудрими людьми поза Україною. Коли це ділося, три роки тому, над проблемою українського вибору — бути ядерною чи безядерною державою — застановився і професор Чикагського університету Джан Миршгаймер. Він категорично не погодився з президентом Биллом Клінтоном, який переконував, що Европа буде запевненою, якщо Росія дістане статус єдиної ядерної держави — правонаступниці Совєтського Союзу. „Президент Клінтон помиляється", — писав проф. Дж. Миршгаймер. На його думку, „Україну слід було спонукати до організації власних ядерних сил як чинника стримування відразу ж після проголошення нею незалежности".

Натомість ЗСА та їхні европейські партнери, на втіху росіянам, безпардонно тиснули на Київ — Москві залишилося тільки руки простягнути. Американський аналітик як у воду дивився, коли остерігав Україну від невиваженого кроку, а також від „прозорих" кордонів з Росією, бо вони врешті спровокують Москву до такої системи безпеки, в якій Україна втратила б своє самостійне значення. Тепер уже знаємо, що той самий Шмаров, який донедавна був міністром оборони України і який сіяв соняшники замість ракет, багато нашкодив, пов'язавши українські Збройні Сили з російськими.

Своє сьогоднішнє, збройно незапевнене, становище Україна називає „позабльоковістю", насправді за цим сором'язливим евфемізмом приховується факт, що Україна ще не вийшла з-під впливу Москви. Той же проф. Дж. Миршгаймер остерігав від російського гіпернаціоналізму, „який полягає в сприйманні інших націй, чи національних утворень, як нижчих у розвитку і ворожих... Росіяни і українці взаємно не люблються і не довіряють одні одним. Сторінки їхніх стосунків не безхмарні і є готовий вибухонебезпечний матеріял, що будь-якої хвилини може розрядитися конфліктом".

Коментуючи ці слова американського аналітика, київська газета „Голос України" заспокоїла своїх читачів тим, що війна між Україною та Росією так само неможлива, як і між З'єднаними Стейтами Америки та Великобританією. Дай Боже! Одначе ЗСА і Англія — дві розвинуті, утверджені у своїй незалежності держави. Але коли Америка визволялася з-під британської опіки, без крови, на жаль, не обійшлося. Сьогоднішня Росія, як у 1770-их роках Англія, не хоче змиритися з втратою колоній. У Чечні вже другий рік вибухають бомби...

„Без'ядерних арсеналів агресори не бояться", — зробив висновок проф. Дж. Миршгаймер. І з ним тяжко не погодитися.

Д-р Юліян Мовчан

В Чикаґо почала виходити українська газета

Коли десять років тому через фінансові труднощі в Чикаго припинила свій вихід газета „Українське життя", то багато її читачів вважали, що в тому місті вже ніколи не появиться україномовної газети. Чому — зрозуміло. Поперше, через зменшення старшого українського покоління, яке передплачувало і читало українську пресу (про вийнятки молодшого покоління, народженого поза кордоном України, не говоримо). І подруге, через малий доплив українців з рідних земель на постійне поселення в Америці, в тому числі і в Чикаго.

І ось, на щастя, сумні передбачення не підтвердилися... Від травня цього року в Чикаго, одному з найбільших міст Америки, почала виходити українська газета „Час і Події" — „чикагська українська незалежна газета", як читаємо в її підзаголовку. Головним редактором її є Анатоль Гороховський, який перед еміграцією до Америки продовж 20 років видавав „Львівський залізничник".

Ось перед нами число нової газети. У своєму „Слові до наших читачів" редакція зазначає, що в той час, коли українська громада Чикаго нараховує десятки тисяч людей, має свої церкви, школи, банки, магазини, спортові та молодечі організації — в той же час вона не мала своєї газети. Інші ж національні меншини мають кілька видань.

Про що ж пише або про що інформує своїх читачів ця газета? Оскільки на весні цього року минула десята річниця чорнобильської трагедії, то газета помістила багато інформаційних матеріялів на тему тієї трагічної події. Тут бачимо звернення Президента України Леоніда Кучми до співвітчизників та громадян усіх країн світу, відзначення в Чикаго 10-річниці чорнобильської аварії, багато документальних знимок тієї аварії і т. д. На цю тему поміщена також стаття „Людина народжена для взаємної допомоги", автором якої є Орест Бараник — голова Громадського комітету, та розповідь очевидця трагедії Валентина Тищенка (Київ) — „Вони першими вступили у двобій з невидимою смертю".

В газеті також вміщені вірші та фото Тараса Петриненка — добре відомого українській громаді Чикаго, де він разом із своїм гуртом виступав на різних імпрезах. Нещодавно указом Президента України, за значні досягнення у розвитку сучасної української естрадної пісні, Тарасові Петриненкові присуджено державну нагороду імени Тараса Шевченка. Як подає газета, один із своїх виступів він закінчив таким приспівом:

Хоча в Америці я нині,
Та тішуся дарма—
Зосталось серце в Україні,
А іншого нема...

Цікавим і різноманітним є також число 3, яке вийшло в червні. Як і можна було сподіватися, перша сторінка присвячена ухвалі Верховної Ради України про історичне прийняття нової Конституції України

На другій сторінці газети довідуємося про знану в світі Школу Українознавства. Яка то школа? Де вона? Як відомо, Іллинойський університет, зокрема, його найбільший осередок в Урбано-Шампейн — то справжнє місто науки, в якому вчиться біля 40,000 студентів. Десять його випускників та сім викладачів є лавреатами найвищої в світі відзнаки для вчених — нобелівської нагороди. 16 років тому в Урбана-Шампейн було засновано українську науково-дослідну програму. Одним з її організаторів був тоді ще молодий професор Дмитро Штогрин. Він разом з іншими науковцями, зокрема професорами Богданом Рубчаком, Леонідом Рудницьким та Василем Маркусем заініціював проведення щорічних конференцій, присвячених українській проблематиці. З того часу вже відбулося 15 таких конференцій. Як подає Олена Філіпчук (або Пилипчук) — авторка статті, на всіх тих конференціях було заслухано 715 доповідей, з них українською мовою — 402, англійською — 309 та чотири іншими мовами. Доповіді читали професори високих шкіл та самостійні дослідники з 20 країн — в тому числі з Австралії, Австрії, Англії, Аргентини, Голяндії, Індії, Німеччини, Польщі, Росії, Румунії, Словаччини, Мадярщини, України, Франції, Швайцарії та Швеції.

На 4-ій сторінці газети „Час і Події" читаємо велику статтю — „Українські лікарі — піонери Чикаго", автором якої є д-р Павло Пундій — відомий наш лікар, публіцист і довголітній архівар УЛТПА. В статті читаємо, що справжня історія ук-

(Закінчення на стор. 3)

Валентина Юрченко

ПИСЬМЕННИЦЯ ШИРОКОГО ТВОРЧОГО ДІЯПАЗОНУ

(Петро Сорока. „Ганна Черінь. Літературний портрет". В-во „Лілея", Тернопіль)

I

Автор монографії про творчість відомої української письменниці Ганни Черінь, Петро Сорока — член Спілки письменників України, старший викладач катедри літературознавства Тернопільського педагогічного інституту. Він, як пише про нього науковий редактор цього видання, академік Р. Гром'як, „давно вже визбирував усе доступне із заокеанських видань, відкривав для себе „архіпелаг" української діяспори". У своїй монографії Петро Сорока докладно аналізує твори Ганни Черінь, пов'язуючи цей аналіз з розвитком української літератури другої половини XX століття, й у зіставленні зі світовою літературою. У „Заспіві" до монографії автор подає як епіграф уривок з вірша поетеси:

Збери й підсиль думки
свої несмілі!
А потім рвись до
спротиву, до дій.
Думки ростуть,
міцнішають у ділі
—
У боротьбі гартуйся і
радій!..

Він переконаний, що „доля поета і його творчість нерозривні, а пережите й переболіле, звідане на земних дорогах переплавляється в горнилі серця й душі в поетичне слово". І це його переконання підтверджувала біографія Ганни Черінь — важкий хресний шлях на еміграції, де „стільки душевних сил було затрачено, щоб вистояти і не зломитися, утвердити себе, як митця небуденного таланту, за дуже несприятливих умов".

У книжці є й коротка біографія поетеси. Ганна Черінь (справжнє прізвище Грибінська) народилася 29-го квітня 1924 року на Київщині, в родині регента і дяковчителя, що закінчив Духовну семінарію. За участь у капелі Кошиця і за „соцпоходження" мусів ховатися з „вовчим квитком", а це тяжіло тавром і над дочкою-одиначкою Ганею. Дівчинка з дитинства виявила здібності, рано навчилася читати, а з семи років почала укладати наївні дитячі вірші. Її нахил до віршування розвивав і заохочував учитель мови й літератури і завдяки йому молоденька поетеса оз-найомилася з творчістю П. Тичини й була під її впливом. Пізніше її навчання на філологічному факультеті Київського університету перервала Друга світова війна. А далі — шлях на еміграцію, статус „ДіПі", загроза „репатріяції" і злиденний таборовий побут. Одначе і в тих умовах Ганна Черінь не залишає літературної творчости і в 1949 році у видавництві „Заграва" виходить її перша збірка „Crescendo". Поетеса бере участь в 1-му З'їзді МУР (Мистецького Українського Руху), друкується в його збірниках, що стало вагомим доказом і визнанням її таланту.

Дальший етап життя Ганни Черінь з малою донечкою — виїзд до Америки, важкий період боротьби і випробувань, перші кроки ставання на ноги в часи економічної депресії, праця у шпиталі, а потім в університетській бібліотеці. Але, перемагаючи важкі обставини, з властивою їй наполегливістю й здібностями Ганна Черінь вивчає англійську мову і в 1953 році довершує освіту в університеті з дипломом магістра лінґвістики, а в 1964 році здобуває ступінь бакалявра з бібліотекарства й у цьому фаху працює при університеті до 1988 року.

Гідна подиву працьовитість і творча наснага Ганни Черінь, її любов до України і краси рідної мови дали вагомий вклад в українську літературу діяспори.

(Закінчення буде)

Анатолій Гороховський

„Я ЩАСЛИВИЙ, ЩО ЖИВУ В АМЕРИЦІ"

IV

На моє прохання український юнак приїхав до мене додому і наша бесіда скінчилась далеко за північ. Про що йшла мова? Найперше про минулі роки, згадали тих, хто у важку хвилину простяг хлопцеві руку братерської допомоги. Мій співбесідник найперше назвав ім'я Юліяна Куляса, про якого сказав коротко і дуже виразно: „Людина людину людиною робить".

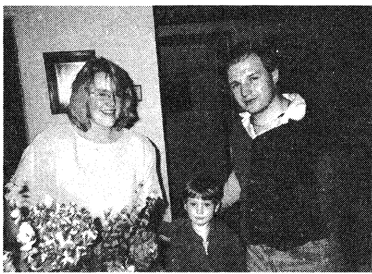
Добрим словом згадав юнак двоюрідного брата, теж Володимира, у якого мешкав кілька років... А потім Володю взяла до себе родина Ярослава Білена, де він виховувався разом з їхніми дітьми, Марією та Петром.

— Мені створили дуже гарні умови, — згадував юнак, — я мав окрему мебльовану кімнату, мене одягали, водили до школи, коли ще був малим. Одним словом, ставилися до мене, як до рідного сина. Їхню доброту, повсякденну турботу про мене, про те, щоб я швидше адаптувався в американське життя, ніколи не забуду і завжди буду їм вдячний.

Ще під час навчання в старших клясах хлопець влаштувався на працю в один із супермаркетів, працював по три години в день і дуже радів з того, що сам почав заробляти гроші...

Після одержання середньої освіти Володимир продовжив навчання в одному з чикагських коледжів, однак провчився там лише один рік. На моє запитання, що перешкодило вчитися далі, Володимир відповів:

— Не було цікаво в школі, вирішив піти працювати. Незабаром влаштувався в реклямній компанії і з допомогою її господаря опанував нову справу. Зароблені гроші дозволили мені взяти в рент однокімнатне мешкання і почалося самостійне життя.

Володя з дружиною Марґарет і сином Алеком

Природно, що під час зустрічі, про яку веду мову, я не міг не поцікавитися, як же складаються його стосунки з батьками, чи підтримує з ними зв'язок? Виявилося, що в перші роки після їх повернення на батьківщину ніяких контактів між ними не було. Володя не раз писав, однак відповіді не одержував, думаю, що просто не доходили його листи.

— Після проголошення незалежности України, — продовжував мій співбесідник, — стало можливим довідатися, що діється з моєю родиною. Добре пам'ятаю першу телефонічну розмову з батьками. Зрадів, коли почув, що не відрікаються від мене, навпаки — були б дуже раді, якби я приїхав до них в гості.

Так воно і сталося. Влітку 1993 року Половчаки зустрічали на Львівському летовищі свого сина. Про те, як пройшла ця зустріч, а також про відвідини Самбора, де раніше мешкала родина, розповів відеофільм, знятий Володимиром, який я не без хвилювання переглянув.

А наступного року я мав нагоду запізнатися з Михайлом Половчаком, коли перебував у Львові. Після вручення подарунків від сина у нас відбулася тривала бесіда. Змушений визнати, що в розмові не згадувався американський період життя родини, а також ми не торкались проблем, пов'язаних із відмовою у свій час Володимира повернутися в Україну.

Натомість Михайло скаржився, що на роботі до нього ставляться погано, що працює на старому автобусі, який часто виходить з ладу, а за ремонт треба платити з власної кишені. Нової машини йому не дають. Окрім того, батько Володимира просив мене посприяти, аби його молодшого сина, який в той час служив в українському війську в Криму, перевели ближче, бо там солдати ніби голодують і до них погано ставляться їхні командири. На превеликий жаль, я не міг допомогти...

Нещодавно Володимир запросив мене до себе, щоб я побачив, як він живе. Його дім знаходиться у чудовому куточку міста. Навколо багато зелені, а на березі озера, розташованого поруч, поважно прогулювались гуси.

У вітальні, яку прикрашають гарні меблі, Володя познайомив мене із своєю дружиною і маленьким синочком. А потім почалася невимушена розмова про зміни, що сталися в житті молодої родини за останній час.

— Скаржитися не можу, — не без задоволення сказав господар хати. — Працюю у відомій компанії, маю там власний бізнес, добре заробляю. Маю прекрасну дружину і наслідника. Думаю про те, щоб найближчим часом придбати власний дім, нове авто. Ма-

(Закінчення на стор. 4)

Перша публікація українсько-російського проєкту

Весняний випуск журналу „The Harriman Review“ — це спеціяльне подвійне число під назвою „Peoples, Nations, Identities: The Russian–Ukrainian Encounter“ („Люди, нації, ідентичності: російсько-українські контакти“). Випуск включає 21 доповідь, які були прочитані на Четвертій конференції проєкту дослідження українсько-російських взаємин, яку влаштували проф. Марк ван Гейґен (Колюмбійський університет), проф. Андреас Каппелер (Кельнський університет, Німеччина), д-р Зенон Когут і д-р Франк Сисин (Канадський Інститут Українських Студій). Конференція зосередилась на післясовєтських Україні та Росії і була проведена 21-23 вересня 1995 р. в Колюмбійському університеті. Вона була співспонзорована Американською науковою фундацією, Фундацією ім. Александра фон Гумбольта (Німеччина), Кельнським університетом, Інститутом ім. Гаррімана, Центром російських та східньоевропейських досліджень Йєльського університету, Канадським інститутом українських студій Альбертського університету і Фундацією ім. Чопівського. У КІУСі проєкт здійснюється в рамках Програми дослідження сучасної України ім. Стасюків.

Вступне слово до випуску підготував проф. Марк ван Гейґен. У ньому пояснюються загальні цілі проєкту дослідження українсько-російських контактів. Автор підкреслює те, що донедавна ця ділянка була занедбана як на Заході, так і в Росії й Україні. Він також пояснює, що, беручи до уваги сучасний характер тем Четвертої конференції, організатори вирішили негайно опублікувати матеріяли. Вибрані доповіді з перших трьох конференцій будуть включені у випуск, який плянується підготувати до друку наступного року.

Політичні наслідки Четвертої конференції підкреслюються у вітальному слові Постійного представника російської Федерації при Організації Об'єднаних Націй Сєрґєя Лаврова, і амбасадора, Постійного представника України при ООН Анатолія Зленка, якими відкривається випуск журналу . За ними йдуть 21 доповідь науковців зі ЗСА, Канади, Німеччини, України і Росії. Доповіді розподілені на чотири категорії: національні ідентичності в релігії; освіта; культура; політичні позиції й ідентичності; Україна і Росія та їхні треті меншини; Україна і Росія на світовій арені: міжнародні стосунки.

Випуск, який подає різноманітні точки зору з українсько-російських взаємин від 1991 року — це найобширніше обговорення цього питання, яке існує до сьогодні. Його можна замовити від редакції журналу „The Harriman Review“ (ціна 10 дол.), чеки виписувати на „Columbia University“) за адресою: The Harriman Review, 1218 International Affairs Building, Columbia University, 420 West 118 Street, New York, NY 10027 USA; факс :(212) 666-3481.

Св. п. Д. Стахровський

Один за одним відходять у кращий світ українські спортовці. Відносно недавно, 14-го травня 1996 року, залишив нас на 63-му році життя Дмитро (Джімі) Стахровський, чільний футболіст УАСТ „Леви” в Чикаґо.

Народився Д. Стахровський 20-го липня 1932 року в Пінську на Поліссі. Батько Дмитра Євген був директором фабрики тиктури. З наближенням фронту Дмитро з батьками та старшою сестрою Валентиною виїжджають до Німеччини. Там, однак, стрічає їх нещастя: 19-го березня 1945 року батько гине під час альянтських бомбардувань.

По війні родина переїхала до табору втікачів у Діллінґені, де 13-літній Дмитро змагається в юнацькій дружині „Сокіл”. Також виявився здібним різьбарем. Його касетки та альбоми допомагають родині фінансово. В 1948 році сестра виходить заміж, виїжджає до Америки, а рік пізніше спроваджує Дмитра і маму. Мама хворіє і тому 17-літній Дмитро пішов до праці, спершу до фабрики, а пізніше став водієм вантажника. Однак незадовго він був покликаний до війська. Служив у 101-ій Парашутній дивізії у Північній Каролайні. По повороті із війська вступає до УАСТ „Леви”, де змагається зі знаними ще з Европи такими змагунами як: Куцан (покійний), Банах, Маркевич, Зарицький, Коханюк, Андрушко і інші. Дмитро скоро вибивається на солідного змагуна. Багато разів грає у репрезентації Чикаґо. Репрезентував навіть Америку разом із Зеноном Снилико́м, капітаном команди на Пан-Американських Ігрищах в 1959 році, де Америка тоді здобула третє місце і бронзову медалю.

Завдяки таким змагунам, як Джімі (так його кликали приятелі), „Леви” в 50-их, 60-их та 70-их роках мали багато успіхів. Неодноразово здобували першенство Чикаґської Метрополітальної ліґи, першенство в турнірах в закритій залі, першенство стейту Іллиной, а також дійшли до півфіналів за Чашу Америки. На жаль, по відході Дмитра Стахровського та інших дружина УАСТ „Леви” не може вже похвалитися такими успіхами.

Д. Стахровський до кінця життя працював у найбільшій газеті метрополії „Чікаґо Трібюн” водієм вантажника. Помер на недугу пістряка горла 14-го травня 1996 року.

Залишив у смутку дружину Ліну, сестру Валентину із чоловіком Борисом, племінницю Олю з чоловіком Нестором, багато приятелів, а в першу чергу колишніх змагунів „Левів”, які взяли участь у похоронних відправах, а Т-во „Леви”, в якому був членом УНС, вшанувало його пам'ять вінком квітів.

Св. п. Д. Стахровський

Мґр Роман Б. Припхан

...РОЗЛЕТІЛИСЯ „ПТАШАТА”, ЩОБ НАСТУПНОГО РОКУ ЗУСТРІТИСЯ ЗНОВ

Оцінюючи ролю Союзівки, оселі УНСоюзу, в житті української громади Північної Америки, без перебільшення можна ствердити: це — найбільший поза Україною відпочинковий осередок, найважливіша мета якого — об'єднання української громади, освідомлення нових поколінь у нашій національній ідентичності та багатій спадщині, збереження кращих традицій українського народу.

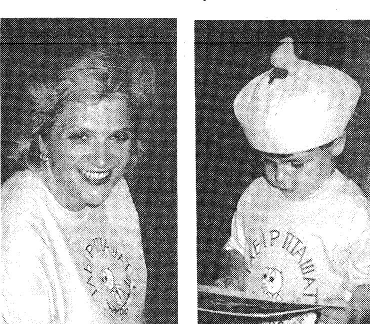

„Оркестра пташат“ прямує алеєю Союзівки. „Інструменти“ змайстрували самі „пташата“

(фото Г. Колесси).

Не будемо перечисляти тут усіх родів подій, пов'язаних із Союзівкою — культурних, політичних, суспільно-громадських чи спортових; скажемо лишень, що ніяка справді важлива подія не залишається тут незавваженою. Мета ж цієї статті — повідомити про те, як Союзівка дбає про наймолодших членів нашого суспільства, про тих, кому лишень кілька років життя — адже в саме в такому віці починається усвідомлення свого „я“, пробуджується свідомість самого себе і зв'язується цю свідомість з належністю до того чи іншого народу.

„Пташата“ — так любовно називають малят, які приїжджають на одно-чи двотижневий табір, організований саме для дітей віком від чотирьох до шести років. „Табір пташат“ виховує у дітей свідомість належности до українства, і потім, „відлітаючи“ у вирій життя, вони про це пам'ятатимуть навіки...

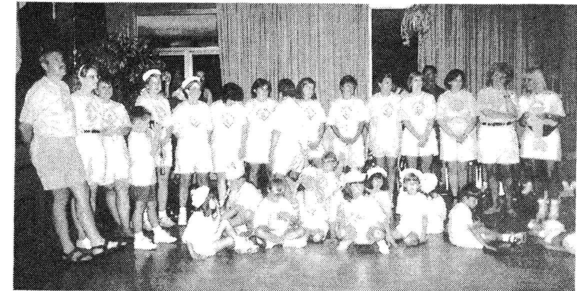
Комендантка першої тури цьогорічного „Табору пташат“ Маруся Борковська.

„А я дістав диплом!“ (Павлусь Гадзевич).

„Табори пташат при Пласті“ відбуваються на Союзівці щороку; цього літа вони проходили уже восьмий раз. Їх ініціятор і організатор — пластунка-сеньйор куреня „Перші стежі“ Неоніля Сохан. Саме цей курінь взяв на себе зобов'язання продов-жувати ведення таборів у майбутньому.

Зайняття відбуваються за програмою підручника-правильника. Кожного року головна комендантка табору вибирає тематику зайнять, а сестрички-виховниці проводять їх згідно з правильником.

„Табір пташат“ поділяється на дві однотижневі тури. Для прикладу подаємо цьогорічну програму зайнять першої тури. Від понеділка до четверга вони складалася з таких тем: „Я пізнаю світ дотиком“, „Звірята“, „Рослини“, „Я молюся“, „Я завжди є веселий/весела“ та інші. Зайняття включали розповіді, гри, пісні й майстрування. Цьогорічними комендантками двох тур були Маруся Борковська та Мотря Бойко-Волтерс; їм допомагала „булава“, яка складалася з

„Булава Табору пташат“

матерів таборовиків та по одному батькові в кожному таборі. Як завжди, табори скінчилися спільною збіркою-прощанням і роздачею дипломів.

„Табір пташат“ збагачує дітей не тільки знаннями — зайняття розширюють кругозір і вчать з любов'ю ставитися до навколишнього світу, берегти природу, вдумуватися у її явища, а також розвивають фантазію.

Усі діти знаходяться під опікою батьків, разом з ними ночують, харчуються і перебувають на басейні. Таборовики знаходяться під постійною опікою лікаря.

Типовий день починається молитвою, піснею і кличем „пташок“. Тоді діти діляться на „рої“, кожний з яких має назву пташки, і починають зайняття, які тривають вранці чотири, увечорі — дві години.

...Кінчається цьогорічний літній сезон. Союзівка, як завжди, принесла багато приємного, цікавого і корисного кожному з гостей; не забула вона і про найменших. Переконливо звертаємось до тих батьків, дідусів і бабусів, чиї діти чи онуки ще не скористали з „Табору пташат“: подаруйте своїм малятам подорож у прекрасне, зміцніть у їх свідомості зерно національної ідентифікації, збагатіть їх духовно, дайте їм можливість придбати маленьких друзів. Бо тим, чиї діти вже бували серед „пташат“, нагадувати не доводиться: вони із задоволенням їдуть до табору рік за роком.

Вписувати малят до „Табору пташат“ на наступний рік можна буде уже від березня 1997 року. За інформаціями слід звертатися до Оксани Коропецької, тел. (410) 744-0644. Приймається тих дітей, які розуміють і говорять по-українськи.

Галина Колесса

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 27-го серпня 1996 р. відійшов у вічність на 92-му році життя наш найдорожчий МУЖ, ТАТО, ДІДО, ТЕСТЬ, БРАТ і СТРИЙКО

бл. п. мґр. фармації МОДЕСТ-КСЕНОФОНТ КУЗЬМОВИЧ

нар. у Тернополі в Україні

ПАНАХИДА — 30-го серпня о год. 7-ій веч. у похоронному заведенні М. Насевича при 109 E. Tabor Rd.

ПОХОРОННІ відправи — 31-го серпня (субота) о год. 10-ій ранку у церкві Благовіщення Пресвятої Богородиці при 1206 Valley Rd., Melrose Park, Pa, а опісля на цвинтар Св. Марії на Fox-Chase, Pa.

В глибокім смутку

дружина — мґр ТЕОДОРА
син — д-р ТРУВОР з дружиною д-р ХРИСТИНОЮ
донька — д-р МАРТА з мужем д-ром ОЛЕКСІЄМ ЦЕНКО
внуки — ЛЕСИК і АНДРІЙКО ЦЕНКО
сестра — мґр ЛІДІЯ ЩЕРБАНЮК
братанка — ХРИСТИНА з мужем ЛЮБОМИРОМ КУШНІР і синами МИКОЛОЮ і СТЕФАНОМ

ПОДЯКА в пам'ять МИКОЛИ ПАВЛІВА

Дружина Ольга і дочка Нуся Маріям безмежно вдячні родині, друзям, приятелям і знайомим за молитви, вислови співчуття і слова потіхи, зложені нам у цей для нас важкий час.

Особлива подяка о. деканові Володимирові Марущакові і о. Михайлові Мищукові за відправи св. Літургії з Панахидою, за слова розради та за надгробні відправи, дякослужителям Ярославові Кушнірові і Володимирові Стадникові та церковному хорові.

Велика подяка всім, що переслали квіти, дарували на Служби Божі, і за щедрі дари на добродійні цілі в пам'ять нашого незабутнього мужа і батька.

Нехай Всевишній Господь винагородить вас сторицею!

ОЛЬГА ПАВЛІВ

НА КВІТИ ЖЕРТВУВАЛИ:
Михайло Поптанич, Александер Авілов, Оксана і Катруся Цюпка, Джекі і Раджер Майнер, родина Яремків, Розалія Чабан, Ал Каміто з родиною, Українсько-Американський Клюб, Вотервліт, родина Омецінських і Кушнір, Су і Берт МекКонекі, Христина Волтерс.

НА СЛУЖБИ БОЖІ жертвували по 10 дол.
34-ий Відділ СУА в Коговз, Н.Й., Йосиф і Юлія Філяк, Ґелен Барна, Стефан і Сесилія Ропіцькі, Михайло Гаврон, Никола і Беті Дума, Михайло Ровч, Михайло і Марія Вівчар, Братство свв. апостолів Петра і Павла в Коговз, Н.Й., Богдан і Ірина Чорні, Френк Кеннеді, родина Назарків і Ґулів, Лорейн Колтко, Розалія Куривка, Яків і Дарія Сп'як, Йосиф Мерена, Ярослав і Антося Янішак, Михайло Ґрещак, Методій і Анна Янішак, Давид і Линда Кач, Джим Роті-Роті, Іван і Марія Куфель, Лукерія і Стефан Каута, Лері і Віра Ґренчамп, Христина Шандиба, Павліна і Либі Гаврон, Ґлорія Николіч, Джері Вербицька, Катарина Кінаш, Петро і Анна Кобаса, Марія Абит, Алберт і Ґелен Бабяк, Роман і Марія Мацюк, Ольга Крушельницька з родиною, Українсько-Американський Клюб в Коговз, Н. Й., Антоні Катафамо, Моріс Маріяні, Ґералдін Меґі, Саллі Врубель, Володимир Кошикар, Доналд і Дороті Костело, родина Каталфамо, Анна Ґелен Дорискі і Єва Ленц, Джекі і Раджер Майнер, Анна і Ґордон Марра, Форд Мотор Компані — Локол #930, Пет і Джек Накарато, Михайло і Бетсі Поповські, Джераро Палмаро, Кароль Карапела, Марія Хромовська, Андрій Дурбак, Ярослав Дусанівський.

Разом ________ 530.00 дол.

НА ТЕОЛОГІЧНУ АКАДЕМІЮ у Львові:

250 дол. Ольга Павлів;
по 100 Нуся і Ралф Маріяні, Анна і Ґордон Марра;
по 50 Текля Дєдів, Роман Іваницький, Юрій Ліщинський, Марія Гіл-Смитрик, Франя Беднарська, Анєля Свободиська з родиною, Фред Ґунтер.

Разом ________ 350 дол.

40 Іван і Зеня Бойко;
30 Олег і Катруся Омецінські;
по 25 дол. Федь і Ольга Ракочі, Давид і Галина Лаґан, Стефанія Кушнір, Богдан і Ірина Туринські, Оксана Мельничин, Тетяна Фіялка.

Разом ________ 150 дол.

по 20 дол. Володимир Літинський, Остап і Софія Поповські, Стефан і Віра Галібей, Роман і Ярослава Ракочі, Антін і Ольга Білинські, Богдан і Соня Дусанівські, Михайло і Марія Вівчар, Лоренс Февро.

Разом ________ 160 дол.

по 15 дол. Іван і Люба Мокей, Ольга Кухар-Андерсон.

Разом ________ 30 дол.

по 10 дол. Евген і Анна Наболотні, Михайло і Дана Бережанські, Володимир Стадник, Віктор і Анна Кач, Василь і Ніна Левицькі, Зеновія Білас, Василь і Анна Ґоґоші, Стефанія Бачинська, Михайло і Наталка Стемські, Дарія Кендзерська, Іван і Галина Грицковян, Юлія Дзямба, Павліна Генсен, Аліс Повrознік, Анна Дзюба, Каролина Бездух, Наталія Мезвік.

Разом ________ 170 дол.
Разом ________ 1,380 дол.

НА СТИПЕНДІЙНИЙ ФОНД СУА:

Ольга Павлів	250 дол.
Нуся і Ралф Маріяні	100
Зенко і Марія Боднарські	100
Борис і Надія Дусанівські	100
Ольга Дусанівська	100
Михайло і Ґебі Дусанівські	50
Надія і Марія Касіянчук	50
Олег і Уляна Омецінські	50
Дж. Маскел	30
Річард Дудкевич	30
Богдан і Ірина Туринські	25
Д. Більовчук	25
Стефан і Катерина Качмарські	25
Зеня Шанц-Смарж	25
Селі Аршемболт	25
Оксана Бачинська	20
родина Коханівських	20
Петро і Оленка Коцур	20
Марія Сорока з родиною	20
родина Патієнко	20
Евгенія Голуб	20
Теофіля Музика	20
Марта Кухар	15
Ґеррі Полч	15
М. Коргун	10
Анатолій Кохан	10
Любомир Поповський	10

Разом ________ 1,185 дол.

На тризні дочка Нуся Маріяні зложила на Українсько-Американський Клюб в Коговз, Н.Й. ________ 1,000 дол.

Разом в пам'ять бл. п. Миколи Павліва зложено ________ 4,095 дол.

В ЧИКАҐО...

(Закінчення зі стор. 2)

раїнського лікарського руху в Америці починається з 90-их років минулого століття і вона пов'язана передусім з Чикаґо. Саме в Чикаґо в кінці XIX і на початку XX століть жили й працювали шість помітних своєю діяльністю лікарів-українців, що їх справді можна уважати за лікарів-піонерів. Гідним назви піонерів треба визнати д-ра Володимира Сіменовича, який народився в 1859 році. Після відбуття лікарської практики в Шенандоа та Шамокін (Пенсильванія), до тоді проживало найбільше українських робітників, він повернувся до Чикаґо і тут продовжував працювати як лікар і громадянин аж до його смерти в 1932 році. (Див. Календар УНС, 1931, ст. 70).

Другим лікарем і громадським діячем у Чикаґо був д-р Степан Гриневецький (1877-1942). Але найбільш відомим лікарем, пише д-р Пундій, із старої еміґрації був д-р Мирослав Сіменович (1885-1967). Це був громадсько-політичний діяч, довголітній голова Українського Лікарського Товариства та фундатор Українського Національного Музею в Чикаґо.

На інших сторінках цієї газети (а їх включно з реклямами є 16) читаємо ще й інші цікаві матеріяли — в тому числі про видатну українську артистку в Чикаґо Оксану Кровицьку, про лікаря В. Козявкіна , винайдена яким система лікування дитячого церебрального паралічу визнана найбільш перспективною в світі, та інші, над деталями яких неможливо тут зупинятися.

Усім моїм читачам,

що в останньому часі переслали до редакції „Свободи“ чи до мене особисто такі численні листи з висловами прихильности і побажаннями складаю цією дорогою щиру і сердешну подяку!

О-КА

Повідомляємо наших читачів, що лекції англійської мови „Просто про складне" „Свобода" друкує щодва тижні, у п'ятницю або суботу. Наступна, восьма лекція друкуватиметься у 167-му числі з суботи, 31-го серпня ц. р. — Ред.

Я ЩАСЛИВИЙ...

(Закінчення зі стор. 2)

буть, не завжди народне прислів'я відповідає дійсності. В одному з них говориться: дурний, бо малий. Незважаючи на те, що я був малим, все ж прийняв правильне рішення залишитися на цій землі, і не помилився. І тому можу з чистим серцем повторити: „Я щасливий, що живу в Америці!"

В гостях у Наталки Половчак

Як пам'ятають читачі, не тільки Володя, але і його сестра Наталка відмовилась повертатися з батьками в Україну. В той час їй було 17 літ, вона вже як доросла дівчина свідомо зробила свій вибір.

Мені хотілося запізнатися з нею, довідатися про те, як склалася її доля в Америці, однак зустрітися не вдавалось, бо мешкала в іншому місті. І як нерідко буває, допоміг випадок. Мене запросили на міжнародну конференцію, присвячену питанням українознавства, яку щороку проводить Іллинойський університет в Урбана-Шампейн. Виявилося, що саме в цьому місті мешкає Наталка.

Незабаром відбулася наша зустріч. У призначений час Наталка разом з чоловіком Дейвидом і двома чарівними дівчатками зустріли мене біля своєї хати. І відразу між нами встановились невимушені взаємини, які сприяли тому, що на всі питання, які мене цікавили, я одержав відверті відповіді.

Та передусім Наталка запропонувала оглянути хату, яку вона нещодавно купила. Це типовий американський будинок, в якому кілька покоїв, є кімната для дітей, велика вітальня, сучасно обладнана кухня, а також гараж на два авта. І невеликий садок.

Наталка Половчак з чоловіком Дейвидом

Потім Наталка розповіла про своє життя.

— У перші роки перебування в цій країні мені довелось вдень працювати, а увечорі вчитися в коледжі, дуже хотілося одержати американську освіту. І я домоглась свого, стала спеціялістом в галузі дієтичного харчування. Працюючи в ресторані „Зодіяк", я познайомилася з Дейвидом, який був шеф-кухарем. Незабаром він став моїм чоловіком. Він чудовий хлопець, виріс у багатодітній родині, яка складається з десяти братів і сестер. Одні з них лікарі, інші інженери, вчителі, медсестри. Дейвид також присвятив себе науці. Після семи років навчання в Іллинойському університеті набув професію еколога і науковий ступінь доктора наук. Тепер я займаю пост директора будинку для людей похилого віку, одночасно займаюсь дієтичним харчуванням наших пацієнтів, яких у нас 90.

Монолог Наталки я вислухав з увагою, дав їй можливість сказати все, що хотіла. Проте відносини з батьками вона чомусь обминула і мені довелося запитати про це .

— Важко мені говорити, — відповіла Наталка. — Вже 17 років я не спілкуюсь з батьками. Буває, позвоню телефоном— і тільки батько почує мій голос, як відразу передає слухавку матері. На мої листи ніхто не відповідає.

На цій невеселій ноті і закінчилася наша зустріч.

Післямова

Нещодавно я знову зібрався в Україну. Перед від'їздом подзвонив Володі і сказав, що пляную побувати у Львові. Він негайно приїхав до мене і попросив передати батькам гроші, а сестрі подарунок до дня її народження. Я пообіцяв виконати його доручення і між тим поцікавився, як живеться у Львові родині.

— Зле, навіть дуже зле. Батька звільнили з праці, мати стала пенсіонеркою, однак продовжує працювати в школі прибиральницею. Брат повернувся з армії і досі не може влаштуватися.

— Де ж вихід із цього скрутного становища?

— Я допомагаю їм, посилаю гроші, пачки.

Зробивши кілька світлин, ми вийшли на подвір'я, над містом спустилися вечірні сутінки. Було досить тепло і звідусіль чулися пахощі квітів.

З усього, що я розповів, мені належало б зробити певні висновки. Але утримаюсь від цього, адже всі ви, шановні читачі, самі на це здатні. І все ж зазначую: кожна людина сама своєму щастю коваль. В цьому переконує життєвий досвід родини Половчаків.

ДОСІ ЗНАЙДЕНО ПОНАД 160 осіб, які згинули у сильній бурі в Гімалях, що навістила саме в часі традиційного паломництва індійців до печер Амарнат, які для них є святим місцем. Тисячі індійців щороку ідуть туди пішки, багато з них без відповідного одягу та харчів. Сильні дощі та сніги захопили паломників, а урядові чинники не зробили досі майже нічого, щоб їх рятувати. Тому сподіються, що кількість загиблих ще сильно зросте.

„Я землю рідну не забуду"

Таким заголовком розпочинається перша збірка поезій Віри Кривої, яка, до речі, є інженером-економістом, а поетичною творчістю займається від студентських років, у вільний час. Уродженка Тернопільщини, вона здобула фах у Львівській політехніці і працювала у Львові аж до виїзду до ЗСА. Живе у Дітройті від 1989 року.

Ця перша її поетична збірка появилася в цьому році у В-ві „Кобзар" у Львові й ми отримали її таки з рук авторки, коли вона відвідала Український Народний Союз, а при тому і редакцію „Свободи" при нагоді курсу для секретарів УНС.

Чепурно видана збірочка за редакцією Романа Качурівського і з мистецьким оформленням Уляни Краковецької під назвою „Народ мій встав" ділиться тематично на ряд окремих розділів, заголовки яких ясно вказують на їхній зміст. Отож після „Пробудження" іде „Та не всі, що пробудились, за волю повстали", далі „Трудний тернистий волі шлях", „Туга", а відтак вірші радше особистого характеру „Мої осінні квіти", „Рідним і друзям", „Людські долі" та на закінчення „Гумор по-американськи".

У цілій збірці В. Крива передає у поетичній формі свої переживання та почування, високопатріотичні, а також інтимні. Це немов її сповідь життя, яке проходить так складно, але так питоменно для сотень українських жінок. Тому характеристичний є і перший її вірш з обіцянкою не забути своєї землі, яку покинула, знайшовши нову долю у далекому Дітройті. Вона, однак, береться також до оцінки політичної ситуації в Україні від проголошення незалежности у 1991 році, через зміну президентів, до сьогоднішнього дня. Цікаво, отже, саме тепер, коли п'ятиріччя тої незалежности святкуємо на всі лади, заглянути до збірки В. Кривої та перечитати, як вона оцінювала кожний рік і які в неї були думки про дальше майбутнє України. Бо це говорить до нас людина, що відчуває так як ми, яка, однак, зуміла перенести ці думки у віршованій формі на папір.

У безпосередній розмові з авторкою довідуємося, що вона не надто задоволена зредаґуванням збірки на віддаль та стверджує, що знайшла там деякі зміни, що не є згідні з її оригіналом.

Тут вона не одна також, бо саме недавно читали ми друковані в нашій пресі завваги інших авторів, твори яких у обрібці редакторів надто відмінні від первісного тексту.

Надіємося, однак, що така звичка літературних редакторів не буде надто часто повторюватися.

Як довідуємося, В. Крива стала секретарем 174-го Відділу УНС в Дітройті. Чи знайде вона час тепер на дальшу поетичну творчість?

Хто зацікавлений збіркою, хай пише на адресу: Mrs. Vira Krywyj, 932 Highlander, Lake Orion, MI 48362. Tel.: (810) 693-4548.

О. К.

ЗАГОСТРИ – ЛИСЯ...

(Закінчення зі стор. 1)

ням з виведенням ізраїльських військ з Геброну.

Палестинська рада самоуправління закликала обмежити офіційні зв'язки з Ізраїлем і навіть взагалі припинити їх. Зі свого боку, Б. Нетанягу звинуватив палестинців у спробах „внести напруження в наші стосунки і поставити під загрозу мирний процес на Близькому Сході".